

Plaatselijk beleid 'Veilige kerk'

Inleiding

Ongewenst gedrag en (seksueel) misbruik kunnen helaas overal voorkomen ook in de kerkelijke gemeenschap. De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) heeft daarom handvatten ontwikkeld om plaatselijke gemeenten te helpen beleid te ontwikkelen om ongewenst gedrag en (seksueel) misbruik tegen te gaan.

Als plaatselijke gemeente willen we een gemeente zijn waar jongeren en ouderen zich thuis én veilig voelen. Juist binnen de kerkelijke gemeente moet je een gezond vertrouwen in God en mensen kunnen ontwikkelen.

De kerkenraden van de Protestantse Gemeenten op de Brabantse Wal hebben op dit gebied de samenwerking gezocht en samen beleid ontwikkeld en vertrouwenspersonen aangesteld. We volgen hierin de richtlijnen van de PKN.

Selectiebeleid

Als kerkenraden zijn we dankbaar voor mensen die zich in willen zetten voor het werk in de kerk. Naast betaalde beroepskrachten (o.a. predikant, kerkelijk werker en jeugdwerker) zijn er ook vele vrijwilligers in onze gemeenten werkzaam, zoals kerkenraadsleden, kosters, pastoraal werkers, bezoeks-vrijwilligers et cetera.

Deze mensen komen op verschillende manieren in contact met de leden van onze gemeente. Dat gaat doorgaans goed, maar dat kan misgaan als de grenzen van een normale omgang met elkaar worden overschreden. Vaststellen wat een normale omgang is met elkaar is nog niet zo eenvoudig als het lijkt. Gedrag tussen jongeren en ouderen onderling kan verschillen en ook tussen groepen die elkaar al lang kennen en mensen die elkaar nog niet zo lang kennen.

Met vrijwilligers en beroepskrachten die werken met mensen in een kwetsbare positie voert een afvaardiging van de kerkenraad een selectiegesprek waarin hun geschiktheid wordt vastgesteld. Bij vastgestelde geschiktheid ontvangen zij van de plaatselijke kerkenraad een aanstellingsbrief, daarnaast wordt beroepskrachten en vrijwilligers die met mensen in een kwetsbare positie werken, gevraagd om de gedragscode te ondertekenen: [Model gedragscode voor vrijwilligers](#).

Hiermee verklaart de beroepskracht/vrijwilliger dat hij of zij de gedragscode kent en hiernaar zal handelen. Voor predikanten en kerkelijk werkers is dit niet nodig, voor hen heeft de synode een gedragscode opgesteld, die al voor hun geldt. Voor deze mensen zal daarnaast een VOG aangevraagd worden.

Het gaat om:

- kerkenraadsleden
- mensen die namens de gemeente pastorale taken hebben
- mensen in functies die daarmee op regelmatige basis (bege)leidinggeven aan minderjarigen of kwetsbare mensen zodat een persoonlijke band kan ontstaan
- mensen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare mensen
- vertrouwenspersonen

Een aanvraag voor een gratis VOG verloopt via [Regeling voor vrijwilligers | Gratis VOG](#). Voor beroepskrachten is de VOG niet gratis. De aanvraag voor beroepskrachten verloopt via [Justis](#).

De VOG hoeft niet vernieuwd te worden, tenzij mensen hun taak neerleggen en later weer oppakken of een ander soort taak gaan oppakken.

Het functioneren van deze mensen wordt driejaarlijks geëvalueerd, waarbij het thema 'Veilige Kerk' wordt besproken.

VOG's bevatten privacygevoelige informatie en worden daarom bewaard in het ledenregistratiesysteem (LRP) (zodra beschikbaar).

Youth for Christ verzorgt onder andere voor de Protestantse Gemeenten op de Brabantse Wal het jongerenwerk. Deze organisatie heeft een eigen beleid voor de selectie van beroepskrachten en vrijwilligers, een selectiebeleid en het aanvragen van een VOG maakt onderdeel uit van dit beleid.

Melden van ongewenst gedrag of (seksueel) misbruik

Bij (vermoedens) van ongewenst gedrag of (seksueel) misbruik kunnen beroepskrachten, vrijwilligers en gemeenteleden terecht bij de predikant of kerkenraad. Het kan natuurlijk ook zo zijn dat ongewenst gedrag of misbruik in een

gezagsverhouding plaatsvindt of mensen dit liever niet rechtstreeks met leden van de kerkenraad of de predikant willen bespreken. Soms kan het zijn dat mensen niet goed weten welke weg ze moeten bewandelen.

Daarom hebben de kerkenraden van de Protestantse Gemeenten op de Brabantse Wal vertrouwenspersonen aangesteld. Gestreefd wordt naar een man en een vrouw. Deze vertrouwenspersonen zijn opgeleid, staan met elkaar in contact en zijn laagdrempelig te benaderen en functioneren als 'ambassadeur' voor veilige gemeente en veilig jeugdwerk. Hun namen zijn terug te vinden op de websites van de betreffende gemeenten.

Meer informatie is terug te vinden in:

[Meldprotocol - Model voor gemeenten bij meldingen over grensoverschrijdend gedrag](#)
[Routekaart voor plaatselijke vertrouwenspersonen](#)

De vertrouwenspersonen zijn getraind (door Meldpunt Misbruik) en delen periodiek cases en stemmen moeilijke situaties met elkaar af, zonder daarbij de privacy van betrokkenen te schenden. Vanuit dit intervisie-overleg informeren en adviseren de vertrouwenspersonen de kerkenraden periodiek over het te voeren beleid. Informatie over individuele mensen wordt niet gedeeld, tenzij hier door betrokkene(n) uitdrukkelijk toestemming voor is verleend. Gestreefd wordt naar informatie over de cases over de Brabantse Wal.

Communicatie

De Protestantse Gemeenten op de Brabantse Wal zullen het beleid 'Veilige kerk' delen op hun website en hier de namen en contactgegevens van de vertrouwenspersonen bekend maken.

We zullen ons ook inzetten om bijvoorbeeld in preek en liturgie aandacht te besteden aan de gevolgen van ongewenst gedrag en (seksueel) misbruik en rekening te houden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden (woordkeuze in gebeden, liedkeuze).

Daarnaast zal er ook op gemeenteavonden/ochtenden of in het kader van vorming en toerusting aandacht zijn voor ongewenst gedrag en (seksueel) misbruik en voorlichting worden gegeven over het beleid en het meldprotocol.

(Na)zorg

Slachtoffers van ongewenst gedrag of (seksueel) misbruik wordt nazorg geboden en pastorale zorg. Dit gebeurt in onderling overleg en met oog voor de situatie en de gezagsverhouding waarbinnen grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden. Ook voor de daders van ongewenst gedrag of (seksueel) misbruik wordt nazorg en pastorale zorg geboden. Dit mag niet door dezelfde persoon zijn, die het slachtoffer begeleid.

Sommige gemeenteleden zijn slachtoffers of daders van incest, huiselijk geweld, vormen van machtsmisbruik en bedreigende situaties in het werk (ambulancepersoneel, militairen, politie, werkenden in de zorg en hulpverlening) of elders of van criminaliteit. We willen graag dat zij zich veilig voelen in onze gemeenten door het te horen, te zien en hun pijn en verdriet te erkennen en hen blijvende aandacht en pastorale zorg te geven.

Vasthouden van beleid

Het thema 'Veilige Kerk' is vast onderdeel van de periodieke gesprekken met beroepskrachten en vrijwilligers die werken met mensen in een kwetsbare positie.

Daarnaast agendeert de plaatselijke kerkenraad één keer per jaar het onderwerp op de kerkenraadsvergadering, waarbij de vertrouwenspersonen om hun inbreng wordt gevraagd.